

TA'LIM JARAYONIDA INFOGRAFIKADAN FOYDALANISH VA UNING AFZAL TOMONLARI.

Qo'qon DPI, Informatika kafedrası mudiri

(PhD), dotsent **I.M.Rasulov**

Qo'qon DPI, talabasi

Y.E.To'xtamatova

Bugungi kunda grafik media mahsulotlarga bo'lgan talab va e'tibor kun sayin ortib bormoqda. Ijtimoiy media marketing rivoji rivojlangani sayin, insonlarga xizmat, mahsulot hamda faoliyat haqida uzundan-uzoq tekstli ma'lumotlardan ko'ra vizual kontent — infografikalar taqdim etilishi ancha effekt bermoqda. Infografika nima degan savolga javob bersak.

Infografika — axborotni taqdim etishning grafik usulidir. Boshqacha qilib aytganda, buni rasm ko'rinishidagi ma'lumotlar desak ham bo'ladi. Infografika boshqa elementlarni (matn, ko'rsatkichlar, diagrammalar, bloklar va ikonlar) o'z ichiga olishi mumkin, unda grafik tasvirlar asosiy rol o'ynaydi. Infografikani odatda grafik dizaynerlar, ba'zan esa illyustratorlar yaratadilar.

Uning ko'pgina afzalliklari bor:

Birinchidan, infografika sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni ko'rsatishga imkon beradi — matnni uzoq vaqt o'qish uchun bugungi auditoriyaning sabri va vaqti kamlik qilmoqda.

Ikkinchidan, yaxshi infografika ma'lumotni yanada aniqroq qiladi. Uchinchidan, qiziqarli rasm tomoshabinlarning e'tiborini jalb qilishga yordam beradi, shuning uchun bu format ommaviy ravishda qo'llaniladi. Bugungi zamonaviy ta'lim tizimida ham infografik materiallardan ko'proq foydalanish tavsiya etilmoqda.

Infografika qayerlarda ishlatiladi degan savolga quyidagicha javob berish mumkin.

Infografika deyarli hamma joyda qo'llaniladi. Masalan, ommaviy axborot vositalarida: ammo birinchi infografika faqat statistik ma'lumotlarni taqdim etish uchun ishlatilgan.

Biz uni quyidagi qo'llashimiz mumkin:

- Infografika yordamida siz mijozlar yoki xodimlarning ma'lumotlari bilan tanishishingiz mumkin;
- Muhim yangiliklarni ko'rsatishingiz mumkin;
- Mahsulotlaringizni/xizmatlaringizni reklama qilasiz;
- Odamlar qaysi tilda gaplashishidan qat'i nazar, hamma uchun tushunarli bo'lgan qulay texnik ko'rsatma tayyorlagan bo'lasiz;
- Statistik ma'lumotlar, yillik hisobot, tadqiqot natijalarini tayyorlashingiz mumkin;
- Infografika ko'ngilochar va ommabop ilmiy saytlar tomonidan keng qo'llaniladi — ko'pincha qurilmani yoki mexanizmini tushuntirish uchun;
- Yo'l belgilari ham infografikaning bir turidir;

Infografikaning beshta asosiy turi mavjud bo'lib, ular quyidagilardan iborat:

1. Analitik yoki raqamli infografika. Uning yordami bilan statistik ma'lumotlar taqdim etiladi, unda juda ko'p raqamlar, diagrammalar, grafiklar mavjud bo'lishi mumkin.
2. Yangiliklar infografikasi. U so'nggi voqealar haqida aniq hikoya qiladi, xronologiyani va atrofda sodir bo'layotgan voqealarning muhim bosqichlarini aks ettiradi.
3. Qurilish infografikasi. Ob'ektning tuzilishini yoki uning mexanizmini, ba'zan tarixiy voqeaning xronologiyasini va sabablarini ko'rsatadi.
4. Reklama infografikasi. O'z mahsulotlarini reklama qilish uchun kompaniyalar tomonidan yaratilgan. Qoida tariqasida, bu mahsulotning va sotib olishning afzalliklarini tavsiflovchi yorqin rasm bo'lishi mumkin. Agar u yaxshi tayyorlangan bo'lsa, mijozlarni jalb qilishi mumkin — ya'ni u malakali marketing va yaxshi dizaynni birlashtiradi.
5. Qiyosiy infografika. Turli ob'ektlarning xususiyatlarini solishtirish imkonini beradi.

Infografika yaratish uchun bepul xizmatlar quyidagilardan iborat:

1. [Canva](#) - shablonlar va rasmlarning katta kutubxonasiga ega mashhur bepul xizmat. Infografikaga qo'shimcha ravishda, masalan, taqdimotlar, xulosalar, plakatlarni yaratishingiz mumkin.

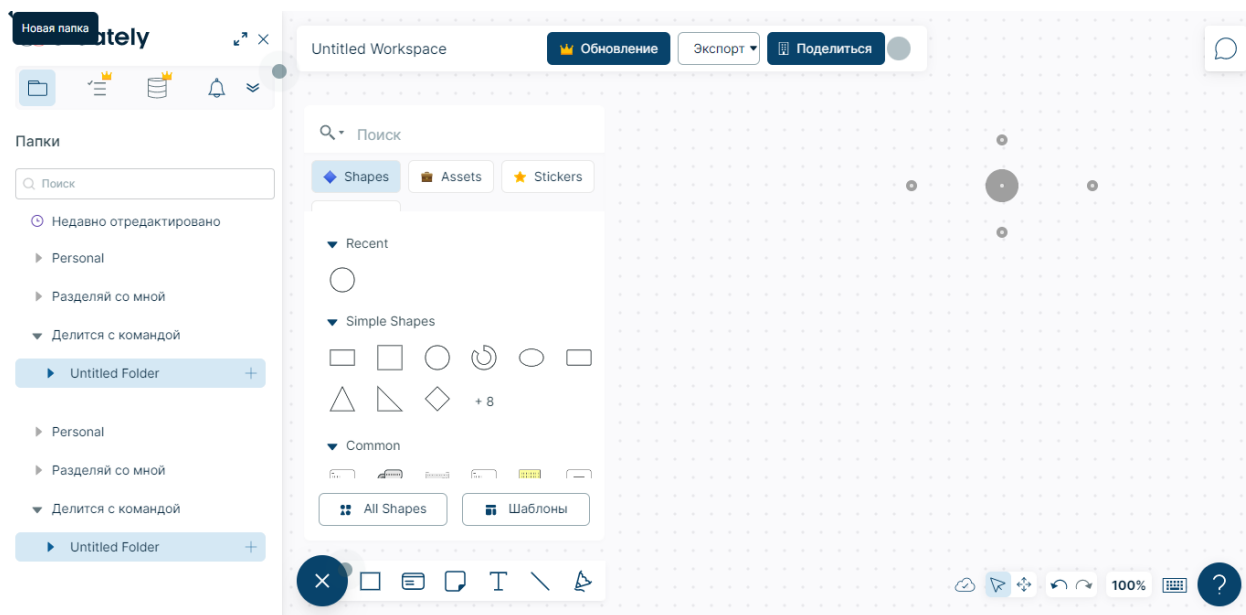
2. [Easel.ly](https://easel.ly) - ushbu xizmat yordamida siz infografikalarni tezda jamlashingiz mumkin. Bepul shablonlar, rasmlar, piktogrammalar va shriftlarning katta kutubxonasi mavjud.

3. [Piktochart](https://piktochart.com) - ushbu onlayn xizmat analitik infografika yaratish uchun juda foydali. Siz ma'lumotlarni Excel fayli sifatida yuklab olishingiz mumkin. Ushbu onlayn xizmat ham, qo'shimcha funktsiyalar — pullik obuna.

4. [Venngage](https://venngage.com) - juda qulay onlayn xizmat. Uning yordamida siz uchta oddiy usulda infografikani yaratishingiz mumkin. Ko'p andozalar mavjud. Ularni o'zingiz sozlashingiz, rang sxemasini o'zgartirishingiz mumkin. Xizmat bepul.

5. [Creately](https://creately.com) - diagrammalar va turli xil murakkab sxemalarni yaratish uchun yaxshi servis. Dastur ijodkorlik uchun keng imkoniyatlar yaratadi: oddiy shablon shakllarini loyiha ehtiyojlariga mos ravishda o'zgartirishingiz mumkin. Asosiy talqini bepul, interfeysi oddiy.

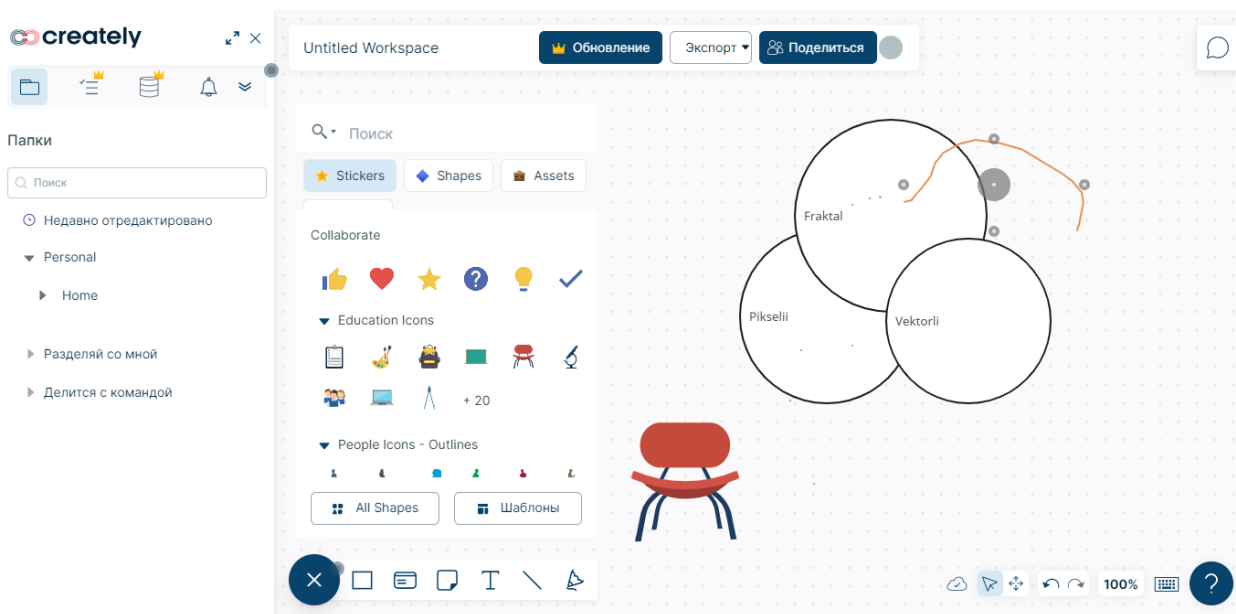
Biz hozir sizlar bilan Creately onlayn infografika xizmatidan foydalanishni ko'rib o'tamiz. Buning uchun <https://app.creately.com> saytiga murojaat qilamiz va saytga kirib kerakli shablони tanlaymiz(1-rasm).

1-rasm. Creatly onlayn infografika xizmatining umumiy ko'rinishi.

Bu oynadan shapes bandi tanlanadi va kerakli figuraga sichqoncha chap tugmasini bir marta bosish orqali ishchi maydonga tortib o'tiladi va kerakli figura chiziladi. Figura ustiga avval sichqoncha chap tugmasini bosib belgilab so'ng o'ng tugmasini bosamiz va figuralar ichiga yozamiz. Kerakli shaklni mana shunday hosil qilish mumkin(2-rasm).

2-rasm. Ishchi maydon.

Bu oynada kerakli shaklni hosil qilganimizdan so'ng Eksport bo'limiga sichqoncha chap tugmasini bosamiz va png, svg, jpeg, csv, pdf fayl kengaytmalaridan piriga eksport qilishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

18. O. U. Avlayev, S. N. Jo'rayeva, S.P. Mirzayeva "Ta'lim metodlari" o'quv uslubiy qo'llanma, "Navro'z" nashiriyoti, Toshkent – 2017.
19. Abduqodirov A.A., Tursunov S.O. Ta'limda axborot texnologiyalari. Pedagogika universitetli magistrantlari uchun darslik. T. "Adabiyot uchqunlari", 2019.- 340 b.
20. Khakimova Yo.T. Tasks of distance learning in higher education institutions and pedagogical and psychological aspects os its organizarion. Galaxy international interdisciplinary research journal, p.263-267
21. Y.T. Xakimova Y.T., Stages of implementation of distance learning in higher education. Texas Journal of Philology 2770-8608. 2021/12/16 38-39.

Google
Scholar

22. Xakimova Y.T., Pedagogical opportunities of distance education's didactic support in higher education institutions // American Journal of research. 2021.08.10, p. 1-4.
23. Xakimova Y.T. Pedagogy types and methods of lessons in the organization of distance learning. European journal of science archives conferences series. 0000-0001-6156-3630. 2022/1/15 17-19.
24. Xakimova Y.T. Oliy ta'lim muassasalarida masofaviy o'qitishning didaktik ta'minoti modelini yaratish. Toshkent davlat pedagogika universiteti ilmiy axborotlari. 022/2/18 48-55 b.
25. <https://www.creativosonline.org>.